

ŠAKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS

ASMENŲ SU NEGALIA GEROVĖS TARYBOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2026-04-27 Nr. 2

Šakiai

Posėdis įvyko 2026 m. balandžio 27 d. 15.00–16.15 val.

Posėdžio pirmininkė – Gintautė Didžbaliėnė

Posėdžio sekretorė – Jurga Raškauskienė.

Posėdyje dalyvavo: Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėjas Darius Aštrauskas, Socialinės paramos skyriaus vedėja Daiva Pilypaitytė, Socialinės paramos skyriaus asmenų su negalia reikalų koordinatorė Aistė Griunė, Šakių rajono savivaldybės tarybos narė Greta Dobrovolskytė, Šakių rajono neįgaliųjų draugijos pirmininkas Saulius Rakauskas, VŠĮ LASS pietvakarių centras, LASS Šakių rajono filialo pirmininkė Erika Stikliuvienė, Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Šakių Viltis“ pirmininkė Roma Dėdynienė, Šakių socialinių paslaugų centro direktorė Audronė Balčiūnienė, VŠĮ Šakių Diakonijos socialinė darbuotoja Justė Šumkinienė, Šakių rajono cukralige sergančių klubo „Linelis“ pirmininkė Biruta Jančaitienė, pranešėjas - vyriausiasis specialistas, Virginijus Rekešius.

Nedalyvavo – Šakių rajono savivaldybės administracijos sveikatos reikalų koordinatorė Edita Zubrickienė, Šakių rajono žmonių su negalia sąjungos pirmininkė Stasė Vasatienė, Ūkio ir investicijų skyriaus vedėjas Martynas Remeikis.

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl civilinės saugos, užtikrinant asmenų su negalia informavimą, evakuaciją ir pagalbos prieinamumą ekstremalių situacijų metu.
2. Dėl mobilizacijos, numatant asmenų su negalia poreikių įtraukimą į planavimą, paslaugų tęstinumą ir prieinamumo užtikrinimą.
3. Dėl Pasaulinės žmonių su negalia dienos (gruodžio 3 d.) minėjimo organizavimo.
4. Pasiūlymai, iniciatyvos ir kiti aktualūs klausimai.
5. Kitos susitikimo datos nustatymas.

1. SVARSTYTA. Dėl civilinės saugos, užtikrinant asmenų su negalia informavimą, evakuaciją ir pagalbos prieinamumą ekstremalių situacijų metu.

Asmens su negalia gerovės tarybos (toliau – Taryba) pirmininkė Gintautė Didžbaliėnė informavo, kad pranešėjas dėl objektyvių priežasčių nedalyvavo, todėl klausimo pristatymas neįvyko.

2. SVARSTYTA. Dėl mobilizacijos, numatant asmenų su negalia poreikių įtraukimą į planavimą, paslaugų tęstinumą ir prieinamumo užtikrinimą.

Virginijus Rekešius trumpai pristatė, kaip pasirengti ekstremaliosioms situacijoms įvykus įvykiui X. Lietuvoje yra sukurtas puslapis LT72, kuriame galima rasti pagrindinius veiksmus ir rekomendacijas. Šiame puslapyje pateiktas pasirengimo planas bei svarbiausia informacija gyventojams. Kiekvienas turime ruoštis iš anksto. Buvo trumpai aptarta, kas turi būti išvykimo krepšyje: asmens dokumentai, nuosavybės dokumentai, jeigu asmuo serga – gydytojo išrašai, vaistai bent 7 dienoms, maisto ir vandens trims dienoms bei kiti būtinausi daiktai. Taip pat svarbu turėti artimųjų kontaktus. Kiekvienoje savivaldybėje yra rengiamas atitinkamo pobūdžio planas. Jeigu asmeniui yra paskirtas globėjas, visi turi aiškiai žinoti, kas tas asmuo yra ir kad jis padės evakuacijos metu. Kiekvienas turime evakuacijai pasirūpinti jau dabar, todėl tam turime ruoštis atsakingai.

Audronė Balčiūnienė pasidomėjo, ar yra planuojamos pratybos. Pranešėjas V. Rekešius informavo, kad pratybas planuojama organizuoti, tačiau jų diena ir laikas dar derinami.

Darius Aštrauskas pateikė Kauno savivaldybės gerą patirtį. Savivaldybė yra nupirkusi tris kilnojamuosius konteinerius, juos aprūpinusi būtiniaisiais daiktais, kurie būtų reikalingi įvykus nenumatytiems įvykiams. Šiuos konteinerius galima transportuoti į bet kurią reikiamą vietą. Taip pat pažymėta, kad labai sunku suplanuoti visas situacijas grėsmės atveju, nes gali suveikti žmogiškasis faktorius ir dalyviai netikėtai gali pasitraukti, pasirinkdami savo šeimos saugumą.

Virginijus Rekešius patikslino, kad ekstremaliųjų situacijų metu svarbiausia išlikti ramiems, kiek įmanoma klausytis duodamų nurodymų, domėtis informacija ir ruoštis jau dabar.

Aistė Griunė iškėlė klausimą dėl priedangų pritaikymo asmenims su negalia. Respublikos mastu Šakių rajono savivaldybė atrodo gerai, tačiau kilo klausimas, kaip yra realybėje. Šakių rajono savivaldybės mero 2026 m. vasario 27 d. potvarkyje Nr. MT-64 patvirtintame Šakių rajono savivaldybės priedangų sąrašė yra numatyta 90 priedangų, iš kurių 31 pritaikyta asmenims su negalia. Taip pat yra parengtos 2025 m. gairės krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos subjektams dėl asmenų su negalia pasirengimo galimoms nelaimėms ir ekstremaliosioms situacijoms, kuriose akcentuojama, kaip priedangos turi būti pritaikytos pagal skirtingus negalios tipus. Pranešėjo buvo klausta, ar šia kryptimi kas nors daroma, tačiau tikslaus atsakymo negauta.

Taip pat buvo informuota, kad puslapyje LT72 asmuo su negalia pats gali užpildyti žmonių su negalia pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms registravimo platformos anketą, parengtą lengvai suprantama kalba, nurodydamas, kokie trukdžiai kyla ir kokie poreikiai reikalingi evakuacijos metu. Raginta, kad asmenys patys arba juos prižiūrintys asmenys tai padarytų, nes tik taip galima pamatyti tikrąją rajono situaciją ir žinoti, kokie poreikiai yra būtent mūsų rajono žmonėms su negalia.

Tarybos pirmininkė Gintautė Didžbaliienė akcentavo, kad didžioji dalis priedangų priklauso privačios nuosavybės teise, todėl tai sudaro keblumą jų pritaikymui.

3. SVARSTYTA. Dėl Pasaulinės žmonių su negalia dienos (gruodžio 3 d.) minėjimo organizavimo.

Tarybos pirmininkė Gintautė Didžbaliienė siūlė 2026 m. gruodžio 3 d. minimą Pasaulinę žmonių su negalia dieną organizuoti pasitelkiant rajone veikiančius meno kolektyvus ir bendruomenines iniciatyvas. Ji ragino jau dabar pradėti bendradarbiavimą su

Šakių kultūros centro darbuotojais, iš anksto aptarti renginio viziją, išsakyti pageidavimus bei lūkesčius, nes ši įstaiga, atsižvelgdama į organizatorių poreikius, gali profesionaliai ir kokybiškai parengti šventinę programą. Buvo priminta, kad 2025 m. ši diena buvo minima kviečiant atlikėją, tačiau ne kiekvienais metais yra pakankamos finansinės galimybės tokiam sprendimui įgyvendinti. Diskusijų metu prieita nuomonės, kad Šakių kultūros centras galėtų parengti patrauklią ir įvairiapusę šventinę programą, įtraukiant ir cirko pasirodymų elementus.

Aistė Griunė pažymėjo, kad po 2025 m. vykusio minėjimo ne viena asmenų su negalia organizacija išsakė pageidavimą, jog šio renginio metu kartu galėtų vykti ir mugė. Diskusijų metu konstatuota, kad mugės yra reikalingos ir prasmingos, nes jos skatina bendravimą, bendruomeniškumą, tarpusavio ryšius bei suteikia galimybę pristatyti organizacijų veiklas. Vis dėlto manyta, kad mugės tikslingiau organizuoti Kalėdų ir Velykų laikotarpiu, o Pasaulinės žmonių su negalia dienos minėjimo metu palikti pagrindinį dėmesį šventiniam renginiui, nes vienu metu vykstant kelioms veikloms tiek organizatoriams, tiek dalyviams galėtų kilti daugiau chaoso, o pati šventinė nuotaika būtų mažiau jaučiama. Taip pat pažymėta, kad mugėi reikėtų didesnės erdvės, tačiau kitų alternatyvių vietų šiuo metu nepasiūlyta. Nutarta parengti apklausos anketą ir ją išplatinti organizacijoms, siekiant išsiaiškinti, kada būtų tinkamiausias laikas organizuoti mugės bei įvertinti organizacijų pateiktus pageidavimus ir siūlymus.

NUTARTA. Kitam susitikimui įstaigų atstovai pateiks pasiūlymus, kokios šventės norėtų jų atstovaujami nariai. Parengti apklausą dėl mugių poreikio ir tinkamiausio jų organizavimo laiko.

4. SVARSTYTA. Pasiūlymai, iniciatyvos ir kiti aktualūs klausimai.

Tarybos pirmininkė Gintautė Didžbalienė preliminariai apžvelgė 2026 m. veiklos planą. Diskusijų metu išryškinta, kad būtina daugiau viešinti vykdomas veiklas, svarbius įvykius, minėtinas datas ir nuveiktus darbus. Akcentuota, kad reikalinga nuolatinė ir nuosekli informacijos sklaida.

Daiva Pilypaitytė ragino atkreipti dėmesį į Tarptautinę tolerancijos dieną ir ją tinkamai paminėti. Ji pabrėžė, kad tolerancija yra svarbi kiekvienos bendruomenės vertybė, skatinanti pagarbą, supratimą ir tarpusavio pagalbą. Akcentuota, kad visi turime būti tolerantiški, priimti vieni kitų skirtumus, gerbti kiekvieną žmogų ir kurti atvirą, draugišką bei pagarbą aplinką visiems bendruomenės nariams.

Saulius Rakauskas iškėlė klausimą dėl automobilių stovėjimo vietų, skirtų asmenims su negalia, ženklavimo. Jis atkreipė dėmesį, kad prie pačios savivaldybės ši vieta pažymėta tik horizontaliuoju ženklinimu, tačiau nėra vertikalaus ženklo, todėl ne visi vairuotojai ją pastebi. Dėl to pasitaiko atvejų, kai stovėjimo vieta būna užimta asmenų, neturinčių teisės ja naudotis. Taip pat pažymėta, kad kai kuriose kitose vietose automobilių sustojimas asmenims su negalia nėra tinkamai pritaikytas. Kaip kasmet, buvo paminėtas klausimas dėl vietos prie Dalios Zaleckienės ambulatorijos.

Tarybos pirmininkė Gintautė Didžbalienė pabrėžė, kad Saulius Rakauskas yra Saugaus eismo komisijos narys, todėl šiuos klausimus svarbu nuolat kelti komisijos posėdžiuose ir raginti ieškoti sprendimų. Pažymėta, kad ženklavimas turi būti tiek horizontalusis, tiek vertikalusis. Informuota, kad gegužės–birželio mėnesiais bus atrinkti

partneriai, kurie įrengs ir atnaujins asmenims su negalia skirtas stovėjimo vietas, todėl tikimasi pagerinti esamą situaciją. Taip pat numatyta pažymėti vietą prie Kariliono, nes iki šiol jos ten nebuvo.

Aistė Griunė patvirtino, kad rekomendacijos dėl įstaigų pritaikymo asmenims su negalia buvo išsiųstos visoms rajono įstaigoms.

Aistė Griunė taip pat informavo, kad yra parengtos Žmonių su negalia teisių stebėsenos komisijos negaliai jautrios kalbos gairės. Pažymėta, kad viešojoje erdvėje vis dar vartojami terminai, kurie šiuo metu laikomi netinkamais. Ji kreipėsi į Šakių rajono neįgaliųjų draugijos pirmininką Saulių Rakauską, pasiteiraudama, ar organizacija svarsto galimybę ateityje keisti savo pavadinimą, nes terminas „neįgalusis“ jau nėra rekomenduojamas vartoti.

NUTARTA. Papildyti 2026 m. veiklos planą, numatant nuolatinį veiklų viešinimą ir ne rečiau kaip kartą per mėnesį skleisti informaciją apie vykstančius renginius, minėtinas datas bei atliktus darbus. Pavišinti negaliai jautrios kalbos gaires. Toliau lankyti įstaigas ir stebėti aplinkos pritaikymą žmonėms su negalia. Asmenų su negalia gerovės taryba organizuos vieną išvažiuojamąjį posėdį.

5. SVARSTYTA. Kitos susitikimo datos nustatymas.

Šakių rajono savivaldybės asmens su negalia gerovės tarybos veiklos nuostatuose numatyta, kad Tarybos posėdžiai turi vykti ne rečiau kaip kas 3 mėnesius.

NUTARTA. Kito susitikimo data numatyta 2026 m. gegužės 18 d. 14 val. – išvažiuojamasis posėdis į Šakių socialinių paslaugų centro Dienos užimtumo centrą, Bažnyčios g. 7, Paluobių k., Griškabūdžio sen., Šakių r.

Tarybos pirmininkė

Gintautė Didžbaliene

Posėdžio sekretorė

Jurga Raškauskienė